

Päätös

20.10.2023

VN/29985/2023
VN/29985/2023-MMM-1

Elintarvikemarkkinalainsäädännön muutosten valmistelun asettamispäätös

Toimikausi

1.11.2023 - 31.12.2026

Tausta

Pääministeri Orpon *hallitusohjelman* kohdan 6.6 mukaan hallitus sitoutuu Maatalouden tulos- ja kehitysnäkymien parlamentaarisen arviointiryhmän loppuraporttiin ja aloittaa välittömät toimenpiteet esitysten toteuttamiseksi, jotta alkutuottajan asema ja koko elintarviketieteen tasapaino kehittyvät nykyistä oikeudenmukaisempaan suuntaan. Keskeisimmät toimet ovat elintarvikemarkkina-, kilpailu- ja hankintalain tarkastelu ja muuttaminen sekä elintarvikemarkkinavaltuutetun tiedonsaantioikeuksien parantaminen. Alkutuottajien sopimusasemaa parannetaan avoimella, elintarviketieteen eri osien kustannuksia kuvaavalla tilastoinnilla ja edistämällä kustannusindeksien käyttöönottoa osapuolten välillä elintarvikemarkkinavaltuutetun ehdotuksen mukaisesti sopimusvapautta loukkaamatta.

Hallitusohjelmassa viitatus *maatalouden tulos- ja kehitysnäkymien parlamentaarisen arviointiryhmän loppuraportin* 4.1 kohdan mukaan elintarvikemarkkinalain kehittämiseksi on syytä käynnistää hanke. Raportin mukaan perustetaan hallitusohjelmakauden alussa säädösvalmisteluhankkeet elintarvikemarkkinalain, kilpailulain sekä hankintalain laaja-alaista tarkastelua varten elintarviketieteen toimivuuden parantamiseksi ja alkutuotannon aseman vahvistamiseksi kunkin lain osa-alueella. Loppuraportissa todetaan, ettei toimijoilla nykyisin ole velvollisuutta antaa valtuutetulle tietoja, jotka liittyvät yleisemmin markkinoiden toimivuuden tai markkinaolosuhteiden selvittämiseen. Jatkuvan ja ennakoivan seurannan mahdollistamiseksi tiedonsaantioikeutta tulisi laajentaa kattavaksi, esimerkiksi samalle tasolle KKV:n kanssa, ja myös julkisia hankintoja koskevaksi toimijoiden oikeudellisesta asemasta riippumatta. Mainitun raportin mukaan elintarvikemarkkinavaltuutetun toimiston resurssien tulee vastata toiminnan vaatimuksia. Valtuutetun toimiston tulee myös voida hankkia aineistojen analysointiin tarvitsemiaan palveluita, mikäli toimiston omat resurssit eivät analysointiin riitä. Olennainen osa resurssikysymyksestä on yhteistyön tiivistäminen KKV:n vaikutusarviointiyksikön kanssa jatkuvan seurannan mahdollistamiseksi. Tämä lisää mahdollisuuksia valtuutetun ja KKV:n toiminnan synergioiden ja niistä saatavien hyö-

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.mmm@gov.fi

tyjen realisoimiseen.

Lisäksi *eduskunta on antanut lausumat* (MmVM 25/2022 vp - HE 283/2022 vp), joissa edellytetään valtioneuvoston valmistelevan esityksen kilpailu- ja elintarvikemarkkinalainsäädännön muuttamisesta siten, että markkinamuutosten välittymistä elintarvikeketjussa voidaan vahvistaa esimerkiksi kustannusindeksin ja hinnoittelujaksojen lyhentämisen avulla. Valtioneuvosto tulee selvittää keinoja parantaa elintarvikemarkkinoita koskevien tietojen saatavuutta ja valmistella tarpeelliset muutokset tietojen keruuta ja käsittelyä koskevaan lainsäädäntöön. Esitykset tulee antaa eduskunnalle vuoden 2024 loppuun mennessä.

Tavoitteet

Edellä todettuja toimenpiteitä toteutetaan maa- ja metsätalousministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön yhteistyönä. Tämän hankkeen tarkoituksena on toteuttaa erityisesti elintarvikemarkkinavaltuutetun tiedonsaannin parantamiseen liittyviä toimia tekemällä lainsäädäntöön elintarvikemarkkinavaltuutetun riittävän tiedonsaannin mahdollistavat muutokset. Lisäksi toteutetaan elintarvikemarkkinalain muutostarpeiden laajempi tarkastelu.

Tehtävä

Tehtävänä on arvioida lainsäädäntötarvetta erityisesti elintarvikemarkkinavaltuutetun tiedonsaannin varmistamisen kannalta ja valmistella tähän liittyvä hallituksen esitys. Hankkeessa voidaan huomioida elintarvikemarkkinalakiin mahdollisesti liittyviä muita säädöstarpeita käytettävissä olevien resurssien ja aikataulun puitteissa. Hankkeen toisessa vaiheessa arvioidaan laajemmin elintarvikemarkkinalain muutostarpeita ja valmistellaan tähän liittyvät esitykset.

Organisointi

Hanke toteutetaan virkatyönä. Asiasisällön osalta päävalmistelijat ovat ruokaosaston markkinayksikön neuvotteleva virkamies Jarmo Salonen ja neuvotteleva virkamies Pekka Sandholm. Ehdotettavien säännösten valmistelija on lainsäädäntöneuvos Aku-Petteri Korhonen. Valmistelun yhteydessä kuullaan asiaan liittyviä viranomaisia ja sidosryhmiä.

Hankkeen 1. vaiheen aikataulu on kuvattu liitteessä.

Hankkeen 2. vaiheen sisältö ja aikataulu täsmennetään siihen liittyvän esivalmistelun edettyä. Tältä osin huomioidaan myös maa- ja metsätalousministeriön asettaman ohjausryhmän (ohjausryhmä edistämään ja ohjaamaan suomalaisen ruuantuotannon strategian ja ruoka-alan kasvuohjelman toimenpiteiden sekä maatalouden tulos- ja kehitysnäkymien arviointiryhmän loppuraportin lainsäädäntöhankkeiden ja muiden poikkihallinnollista yhteistyötä edellyttävien toimien toteutusta) tekemät mahdolliset ehdotukset. Hankkeen toisen osan toteuttamiseksi voidaan tarpeen mukaan asettaa valmistelutyöryhmä.

Kustannukset ja rahoitus

Hankkeella ei ole käytössä erillisiä varoja hankkeen toteuttamiseen. Hankkeen kustannukset hankkeen sitomia henkilöresursseja lukuun ottamatta muodostuvat lähinnä esityksen ja asetusluonnosten kääntämisestä sekä mahdollisesta vaikutusten arviointiin liittyvän selvityksen hankinnasta.

Osastopäällikkö

Minna-Mari Kaila

Hallitusneuvos

Tanja Viljanen

Liitteet Säädöshankkeen suunnitelma

Jakelu Minna-Mari Kaila, Tanja Viljanen

Tiedoksi Päivi Nerg, Jaana Husu-Kallio, Pekka Sandholm, Jarmo Salonen, Iina Mattila, Aku-Petteri Korhonen

VN/29985/2023-MMM-1

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: